

Specialisering inden for udveksling og handel med internationale billeder til TV-nyheder

resultat af et case-studie hos DRs TVA

Fuglsang, Lars; Tadayoni, Reza

Publication date:
1998

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Fuglsang, L., & Tadayoni, R. (1998). *Specialisering inden for udveksling og handel med internationale billeder til TV-nyheder: resultat af et case-studie hos DRs TVA*. Institut for Kultur og Identitet, Roskilde Universitet. SIC Working Paper Nr. 6 <http://css.ruc.dk/epublikationer.html>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain.
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact rucforsk@kb.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Serviceudvikling, Internationalisering og kompetenceudvikling

Arbejdsblad nr. 6
Working Paper no. 6

January / Januar 1999

Lars Fuglsang og Reza Tadayoni

Specialisering inden for udveksling og handel med
internationale billeder til TV-nyheder

Resultat af et case-studie hos DRs TVA

Service development, Internationalisation and Competences

SPECIALISERING INDEN FOR UDVEKSLING OG HANDEL MED INTERNATIONALE BILLEDER TIL TV-NYHEDER

Lars Fuglsang

Roskilde Universitetscenter

Reza Tadayoni

Danmarks Tekniske Universitet

Følgende papir er resultatet af et case-studie hos DRs TVA under SIC-projectet (Serviceudvikling, internationalisering og kompetencer).

Abstrakt

Papiret belyser nogle ændringer i udveksling og handel med internationale billeder i Eurovisionens nyhedsudveksling (EVN). Den teknologiske udvikling skaber her nogle muligheder for, at tv-billeder kan produceres og distribueres på en ny måde. Kommercielle bureauer kan lettere specialisere sig inden for geografiske områder, hvor den teknologiske udvikling ikke er fremskreden nok, og nye aktører kan i et vist omfang indtræde på udbudssiden. På baggrund af forskellige teoretiske perspektiver søger artiklen at vurdere, hvordan EVN vil udvikle sig fremover. Vil der foregå en øget disintegration mellem public service broadcastere indbyrdes og mellem dem og de kommercielle bureauer? Eller findes der særlige kulturpolitiske forhold, der taler for et forstærket samarbejde mellem dem? Vil EVN i den forbindelse bevare sin nuværende organisationsform?

Forkortelser

AP	Associated Press
CBS	CBS
CLA	Current Life Actuality
EBU	European Broadcasting Union
EVC	Eurovision Control Centre
EVN	European Telecommunications Standards Institute
IKT	Information og Kommunikation Teknologier
NCC	News Conference Circuit
PNN	Permanent News Network
OECD	Organization for Economic Cooperation and Development
SIC	Service, Internationalization and Competences
WTN	WTN

Introduktion

De seneste års udvikling inden for informations- og kommunikationsteknologi (IKT) har stor betydning for udviklingen af broadcasting services, fordi broadcasting generelt er meget følsom over for teknologiske ændringer. Digitaliseringen af produktion, editering, kontribution og distribution skaber således muligheder for markante forskydninger i arbejdsdelingen mellem public service broadcastere og kommercielle selskaber og dermed ændrede konkurrencebetingelserne.

Teknologiudviklingen fører først og fremmest til en reduktion af kapitalomkostninger og til udvikling af mere brugervenlig teknologi. Det betyder, at nye selskaber kan etablere sig som udbydere af broadcasting services uden de helt store omkostninger eller det store tekniske besvær. Samtidig kan de nationale broadcastere opgradere deres teknologi og hæve kvaliteten og dermed – når det drejer sig om billedudbud – dække deres eget område bedre.

Billiggørelsen af teknologien omfatter hele produktionsprocessen fra kamera til redigeringsudstyr og netværksforbindelser. Dertil kommer konvergensen mellem broadcasting, telekommunikation og IT, som åbner nye muligheder for redigering af billedmateriale. Nævnes skal bl.a. brugen af Internet og den forøgede brug af computere i redigeringsprocessen. I dette papir afgrænser vi os til at undersøge forholdene for handel med billeder til tv-nyheder, samt nogle fordele og ulemper ved øget specialisering mellem public service broadcastere og kommercielle bureauer.

Udveksling af internationale tv-nyheder er hidtil blevet styret af nogle få udbydere. Eurovisionen har gennem sin nyhedsudveksling, EVN, sikret, at public service broadcasterne indbyrdes kan udveksle internationale nyheder. Gennem de senere år har de kommercielle billedbureauer, AP, WTN, Reuter m.m. imidlertid for alvor fået en fod inden for i udbud af tv-billeder. Nyhedsbureauerne har primært levet af at formidle billeder fra de områder EVN ikke dækker, herunder områder, hvor nationale public service broadcastere ikke lever op til deres forpligtigelse eller deres billedmateriale er af dårlig kvalitet.

Formålet med denne artikel er således at diskutere hvordan specialiseringen inden for EVN vil udvikle sig. Indledningsvis diskuteres nogle teoretiske præmisser for denne analyse. Derefter bliver EVN nærmere beskrevet samt nogle indtryk vi har gjort os i forbindelse med et observationsstudium og interview på tv-avisen ved Danmarks Radio. Endelig bliver nogle særlige kulturpolitiske aspekter diskuteret. Artiklen afsluttes med en konklusion.

Specialisering i teoretisk belysning

Der er gennem de sidste 20 år blevet produceret en ganske omfattende litteratur om samspillet mellem IKT og serviceudvikling. Eftersom nærværende artikel overvejende har et empirisk sigte, ønsker vi ikke at gennemgå og vurdere denne litteratur grundigt. Vi vil blot kortfattet redegøre for nogle teoretiske præmisser og tre teoretiske perspektiver, der tilsammen kan bidrage til at belyse, hvordan Eurovisionens nyhedsudveksling (EVN) vil udvikle sig fremover.

Generelt forstår vi anvendelsen af IKT i service som led i en innovationsproces. Vi henviser i den forbindelse til Eurostats definition af serviceinnovation fra 1995 (Eurostat 1995, jf. også Evangelista og Sirilli 1995). Definitionen neden for er i øvrigt en omskrivning af den såkaldte Oslo Manuals definition af teknologisk innovation (jf. OECD 1992 og 1997) til brug for statistiske analyser:

Innovations in the service sectors comprise new services and new ways of producing or delivering services as well as significant changes in services of their production or delivering. An innovation has been implemented if it has been introduced to the market (product innovation) or used in producing services (process innovation).

Product innovations are services whose intended use or performance characteristics differ significantly from those already produced. Innovations should be the result of the use of new or new combinations of technologies or other substantive investments in new knowledge.

Process innovations are new or significantly improved ways of producing or delivering services.

Som konsekvens af denne definition tildeles teknologi en central rolle for serviceudvikling. Dette kan naturligvis diskuteres, men er i overensstemmelse med store dele af litteraturen, jf. bl.a. Guile and Quinn (1988), Evangelista and Sirilli (1998) og Fuglsang & Fussing-Jensen (1998). Det er, som anført, også et relevant afsæt for beskrivelsen af udviklingen inden for EVN.

Generelt tilslutter vi os desuden det synspunkt, at teknologisk udvikling kan forstås i lyset af "lange bølger" i økonomien på ca. 45-60 år, som beskrevet af bl.a. Kondratiev (1935) og Schumpeter (1939). Ifølge Perez og Freeman (1988) er disse bølger hver karakteriseret ved, at der findes en nøgleteknologi af stor betydning for økonomien, f.eks. dampmaskinen i slutningen af

1700-tallet, jernbanen fra 1830erne, elektriciteten fra 1890erne, de petrokemiske industrier i 1920erne og IT efter anden verdenskrig.

Barras (1986) beskæftiger sig med de særlige forhold for serviceinnovation, der gør sig gældende i den 5. Kondratiev-bølge, baseret på IT. Ifølge Barras er service-innovation karakteriseret ved en "omvendt produktlivscyklus." Inden for service fører anvendelse af ny teknologi således først til en rationalisering af produktionen. Dernæst opstår efterhånden kvalitative ændringer i produktionssystemet som følge af nye innovative anvendelser af IT. Det muliggør i sidste ende innovation af nye serviceydelser (produkt-innovationer).

Barras bygger på studier af den finansielle sektor og erhvervsservice (jf. Barras 1990). Teoriens gyldighed er derfor muligvis begrænset. Koblingen mellem den omvendte produktlivscyklus og teorien om de lange bølger betyder imidlertid, at teorien bør kunne ses i et makroperspektiv. ITs rolle kan derved forstås bredere, ikke som et specifikt produkt, der udvikler sig gennem de tre faser, men som en generel forudsætning for produktion af service. Generelt kan det således hævdes at anvendelse af IT efterhånden muliggør *fleksible* produktionsmetoder (cf. Piore & Sabel 1983 & Bowen & Youngdahl 1998). Fleksibiliteten kan på det generelle plan beskrives ved, at nogle bindinger på serviceleverendøren og brugernes delvis forsvinder, herunder følgende:

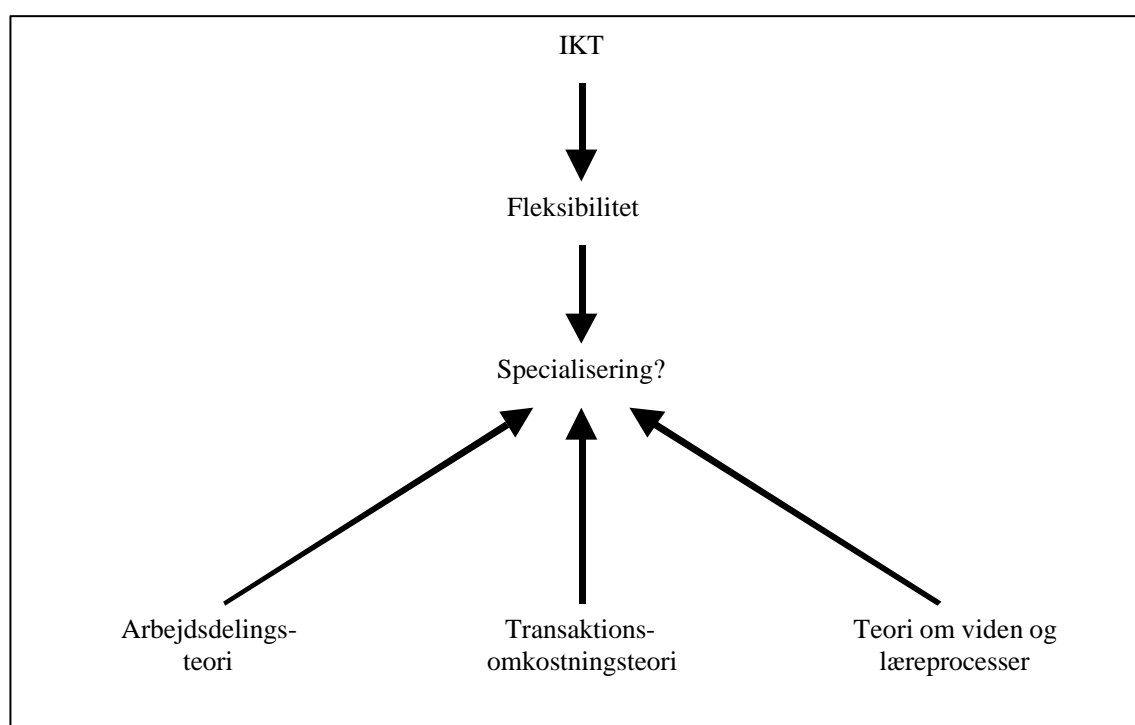
- a) Sted. Aktørerne er ikke så meget bundet af stedet som tidligere. De bliver mere mobile.
- b) Hierarki. Aktørerne er ikke så meget bundet til en bestemt organisation for service. Funktionerne kan udføres i alternative sammenhænge. De tekniske funktioner er blevet mere alment tilgængelige og bøjelige.
- c) Behov. Aktørerne er ikke så meget bundet til at opfylde basale behov.

Drejer det sig om produktion og distribution af TV-billeder kan man f.eks. sige (jf. også senere), a) at leverandører og brugerne ikke længere er bundet af nationalstaten, b) at tilhørsforholdet til public service broadcasterne ikke længere er afgørende og c) at de basale behov for almen information ikke er den centrale konkurrenceparameter.

Mulighederne er vide for, hvordan dette kan udmøntes i praksis og føres videre i nye produkter (den tredje fase i produktlivscyklussen). En oplagt mulighed er, at der sker en *specialisering* mellem broadcastere og kommercielle bureauer. Denne mulighed kan iagttages i forbindelse med udviklingen inden for EVN, hvor en række opgaver som nævnt efterhånden bliver varetaget af specialiserede billed-bureauer. Der er også tegn på øget arbejdsdeling internt i EVN, dvs. en vis disin-

tegration i samarbejdet mellem radiofonierne indbyrdes, som mere får præg af forretningsmæssige forbindelser mellem selvstændige aktører end en kollektivt proces.

Vi kan kort nærme os spørgsmålet, om der vil ske en øget specialisering inden for EVN, ud fra tre teoretiske perspektiver: 1) Teorier om arbejdsdeling, 2) teorier om transaktionsomkostninger og 3) teorier om erfaringsudveksling og læreprocesser.

Figur 1 Indførelse af informationsteknologi i service fører til større fleksibilitet. Spørgsmålet om dette medfører specialisering kan belyses ud fra tre perspektiver.

- 1) Teorier om arbejdsdeling. Dette perspektiv går tilbage til den moderne økonomis fader, Adam Smith. Idéen er, at effektiviteten i produktionen kan øges, hvis medarbejderne udfører specialiserede opgaver. Argumentet kan ifølge nyere teorier udstrækkes til også at gælde forholdet mellem virksomheder. Intuitivt er det rigtigt, at specialiserede virksomheder vil give stordriftsfordele og bedre kvalitet. Det vil i nogle tilfælde bedre kunne betale sig for virksomhederne at eksternalisere en specialiseret ydelse frem for at udføre den selv. Dog kan det selvfølgelig ikke betale sig at eksternalisere virksomhedens kerneydelse. Inden for nyhedsformidling vil en kerneydelse hos broadcasterne typisk være dækningen af det lokale eller nationale område. Arbejdsdelingen mellem public service broadcasterne inden for EVN består således i, at hver

broadcaster dækker sit nationale område. Eksternalisering opstår specielt i forbindelse med ekspanderende markeder, hvor der vil være vis tendens til disintegration mellem virksomheder hhv. broadcastere, hvorimod stagnerende markeder skulle give re-integration. Teorierne giver dog ikke noget bud på, hvorfor dominerende virksomheder ikke skulle forsøge at sætte sig på alle aktiviteter.

- 2) Teorien om transaktionsomkostninger. Teorien om transaktionsomkostninger siger imidlertid, at disintegration mellem virksomheder kan medføre transaktionsomkostninger, bl.a. fordi der vil opstå informationsproblemer og andre styringsproblemer mellem virksomhederne indbyrdes. Det bliver derved bl.a. sværere at kvalitetsvurdere en ydelse. Hvis for eksempel tv-nyheder skal sammensættes af billeder, produceret af mange specialiserede selskaber, kan det i hvert enkelt tilfælde være vanskeligt for journalisten at vurdere kvaliteten og troværdigheden af en ydelse. Transaktionsomkostningerne er altså en barriere for specialisering. Problemerne kan f.eks. afhjælpes ved hjælp af kontrakter, men kontraktovervågning kan være forbundet med store omkostninger og skabe stive rammer. Transaktionsomkostningsteorien siger generelt, at kun ved lav frekvens i behovet for en ydelse og i forbindelse med perifere ydelser kan det betale sig at eksternalisere fremfor at internalisere ydelsen. Transaktionsomkostningsteorien står altså i en vis forstand i modsætning til teorien om arbejdsdeling.
- 3) Teorierne om erfaringsudveksling og læring. Specialisering støder mod flere barrierer, fordi der kan opstå kognitive problemer, også i tilfælde med lav frekvens og perifere ydelser. Der kan ved eksternalisering eller specialisering således opstå problemer med at udveksle erfaringer og etablere en effektiv læreproces. Mange ydelser og forretningsrelationer hviler på en "tavs viden," der skal kommunikeres i en social sammenhæng. Nyhedsformidling er en speciel case. Nyheder skabes i et kompliceret samspil mellem bl.a. beslutningstagere, journalister og begivenheder, og journalistens "næse" for nyheder og evne til at bearbejde dem i relation til en organisations formål spiller en vigtig rolle. Derfor kan det være svært at lave en meget specifik arbejdsdeling for produktion af nyheder. På den anden side viser nogle teorier, at der kan være nogle synergi-effeker ved samarbejde fremfor internalisering. Inden for nyhedsformidling kan IT være med til at gøre et sådant journalistisk samarbejde lettere, som man også ser det i Eurovisionens nyhedsudveksling. Men problemerne kan også forstærkes ved IT-baseret samarbejde. Der kan være problemer med bearbejdning af sekundære betydninger pga. den geografiske (evt. kultu-

relle) afstand mellem aktørerne. Der kan i forlængelse heraf opstå problemer med at nå frem til beslutninger. Aktørerne skal kunne anvende skriftsprog og interaktiv kommunikation via Internettet m.v., hvilket ikke altid er tilfældet. De skal være i besiddelse af en "virtuel" kompetence, dvs. kunne fungere arbejdsmæssigt uden at være i direkte kontakt face-to-face. De skal have en god finmotorik og et godt syn til betjening af elektroniske apparater. For at modvirke nogle af disse problemer kan man forsøge at lave flere møder face-to-face. Set i det perspektiv er de historiske forløb for public service radiofonierne måske en vigtig kulturel og organisatorisk referenceramme for erfaringsudveksling og læring. I forbindelse med vores observationer på TV-avisen fik vi dog et tydeligt indtryk af, at den daglige kommunikation inden for EVN ikke er særlig tæt. Snarere er der tale, om at den daglige nyhedsredaktør tager de nødvendige beslutninger.

Hvad er EVN ?

EVN er et samarbejde mellem europæiske public service stationer inden for European Broadcasting Union (EBU) om udveksling af lyd- og billedmateriale til nyhedsudsendelser. EBU blev grundlagt i 1950 med hovedsæde i Bruxelles. EVN blev etableret i slutningen af 1950'erne. EBU's primære formål var at løse tekniske og juridiske problemer og udvikle nyheds- og programudveksling.

Medlemmer af EBU er de gamle vesteuropæiske public service stationer samt nye stationer fra det tidligere Jugoslavien, Central- og Østeuropa samt et antal konsortier dannet af de aktive medlemmer (f.eks. TV 5 eller Eurosport). EBU finansieres af deltagergebyr. Deltagergebyr beregnes ud fra antallet af seere på det nationale område og antallet af ydelser, der er tilgængelige for stationen. Der er i øjeblikket 66 aktive medlemmer i 49 europæiske middelhavslande og 51 associerede medlemmer i 30 lande i Afrika, Amerika og Asien.

Medlemmer er forpligtet til at dække nyheder på deres nationale område og tilbyde indslag af nogle minutters varighed gratis til de daglige EVN sendinger over det fælles net. Desuden tilbyder en række kommercielle billedbureauer materiale til EVN (AP-TV, CBS, Reuter og WTN – disse har også deres egne selvstændige daglige sendinger). Baggrundsinformation om nyhederne sendes elektronisk gennem Eurovision newswire.

Oprindeligt sendte stationerne til hinanden gennem et stående net af relæstationer. I dag sendes digitalt gennem et satellit netværk der benytter Eurosat II. Eurovision Control Centre (EVC) i Genève er operatør og kanalen Alfa bruges til EVN inden for det permanente netværk, European Per-

manent News Network (PNN). Der findes et radiobaseret News conference circuit (NCC) som danner basis for daglige redaktionskonferencer mellem de deltagende stationer.

Den europæiske 'news editor' er ansvarlig for indholdet af sendingerne. Beslutninger baseres på medlemmernes ønsker. Hvis fem medlemmer ønsker et bestemt indslag skal det bringes i en sending. News editor er mødeleder for de daglige konferencer via NCC. Der findes i øjeblikket fire nyhedseditorer, som arbejder på skift to dage ad gangen. En vagt kan være på ca. 18 timer. Nyhedseditoren opererer fra sin hjemmebase. I Geneve findes en koordinator som er ansvarlig for administrative opgaver i forbindelse med sendinger, herunder udsendelse af information om sendefladen.

Der kan skelnes mellem fire typer sendinger:

- 1) En fast nyhedsudveksling, dvs. sendinger af ca. en halv times varighed, som sendes på faste tidspunkter hver dag med 3-minutters indslag.
- 2) Ad hoc udvekslinger som skal opfylde særlige ønsker fra medlemmerne.
- 3) En flash, som er en særlig vigtig historie på dagen.
- 4) Current Life Actuality (CLA), dvs. en life begivenhed, som dog ikke er på PNN.

Følgende tabel viser faste EVN og AP sendinger på en dag:

Udenlandske billeder (EVN+AP)		
10:30	ASIA VISION	Teko? (ugebånd)
10:30	EVN-Y	
11:30	EVN-S	Sport
12:00	EVN-O	
12:30	AP	Euorpe update 1
14:00	YNE	EV linien
14:50	ERN-E	Østeuropa
15:15	EVN-W	
15:30	AP	Euorpe update 2
16:00	ENN-N	Nordisk, Lø/Sø
16:40	AP	APTV Eurovision
17:00	EVN-1	
18:30	EVN-2	
19:00	EVN-natbånd	Automatisk, bruge 90 min. Bånd
19:30	AP	Euorpe update 3

Medlemmernes indslag kan frit benyttes af alle de deltagende stationer (dog ikke af konkurrerende stationer på det nationale område), mens indslag fra de private bureauer kun kan benyttes af dem, der abonnerer på det pågældende bureau. Hvis et indslag produceres i forskellige næsten ens former

fra bureauerne kan det dog besluttes, at indslaget gøres til en "common", som alle kan benytte, uanset hvilket bureau, der abonneres på.

Når der er tale om "vigtige historier" er nyhedseditoren forpligtet på at udvælge mere end et bureau til at dække begivenheden

Hvad er hovedproblemerne for EVN

Hovedproblemerne for EVN er at sikre sig et bredt billedmateriale fra hele verden. Det opfattes som uheldigt, hvis man bliver gjort afhængig af de kommercielle videobureauer. I øjeblikket har man dog betydelige problemer med at skaffe tilstrækkelig dækning af Øst-, Central- og Sydeuropa samt Asien og Afrika (USA??). Her har de kommercielle bureauer opnået en stærk position. Den interne dækning har dog generelt været stigende gennem de sidste 8 år som følge af en aktiv politik blandt medlemmerne.

Problemerne med den interne dækning skyldes en blanding af tekniske problemer, manglende incitament og forskellige prioriteringer:

- 1) Det kan være vanskeligt at få medlemmerne i Øst- og Centraleuropa til at yde fremfor kun at nyde. Der er også problemer med den tekniske og redaktionelle kvalitet i disse lande.
- 2) Medlemmerne fra Sydeuropa er ikke særligt interesserede i EVN eller prioriterer deres nyhedsstof på en anden måde end i Nordvest Europa.
- 3) Dækningen af Asien og Afrika er generelt dårlig og varetages lettere af de kommercielle bureauer, eftersom disse er mere specialiserede i at hente materiale uden for et nationalt område.

Dertil kommer

- 4) at public service stationer som følge af udviklingen bliver mere at betegne som "virksomheder" end som "offentlige institutioner." I visse tilfælde kan de desuden være i en – marginal – indbyrdes konkurrence over landegrænser (f.eks. BBC versus DR). Firmatiseringen betyder i første omgang at bilateral udveksling af billedmateriale mellem to stationer bliver mere vanskelig pga. bureaukratiske og økonomiske barrierer.

Nogle af problemerne kan forsøges løst gennem forskellige strategiske tiltag inden for public service blokken, f.eks. teknisk opgradering og uddannelse af Østeuropæerne og internt pres på sydeuropæerne. Generelt bliver det afgørende for public service stationerne at sikre sig en nøgleposition i udviklingen af den tekniske infrastruktur og indbyrdes forme stærke udviklingsblokke.

Men vanskelighederne er meget store, fordi den tekniske udvikling skaber mulighed for en meget mere differentieret produktion og distribution af billeder. De faktorer, der har betydning for dannelse af udviklingsblokke knytter sig ikke længere til nationalstaten, offentligt ejerskab og fundamentale nyhedsbehov i befolkningen, sådan som det var tilfældet i public service stationernes guldalder.

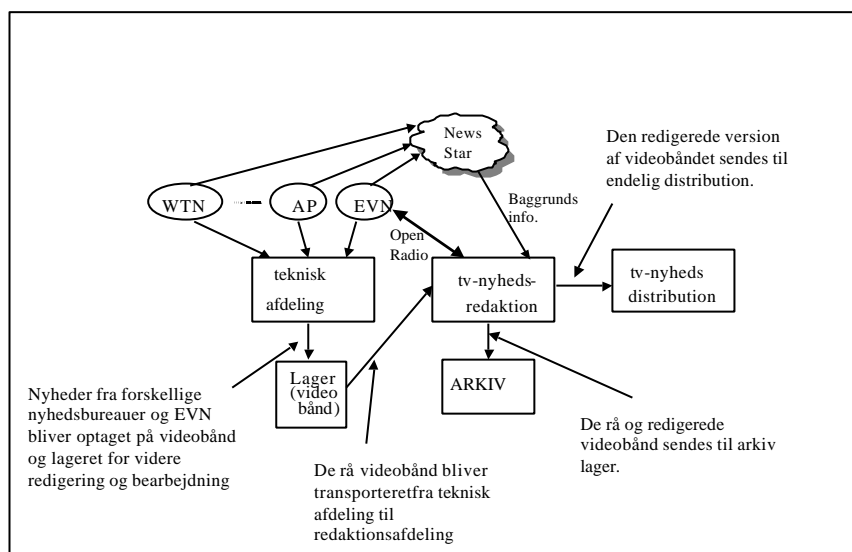
Dannelse af udviklingsblokke på nyhedsområdet vil formentlig følge helt nye spilleregler med en uddybning af arbejdsdelingen til følge.

EVN og nye tekniske funktioner

De væsentligste tekniske funktioner med betydning for arbejdsdelingen mellem aktørerne er følgende:

- 1) Satellit kontribution. EVN nettet er som sagt satellit baseret. Men ikke kun public service stationerne gør brug af satellitter. Satellit teknologien er blevet billigere, mere pålidelig og satellitterne indeholder langt flere transpondere end for få år siden. Komprimeringsteknologien er også blevet forbedret. Der kræves mindre satellit kapacitet pr. Tv-servise end tidligere. De kommercielle videobureauer udnytter dette ved at muliggøre særskilt hjemtagning af signaler direkte fra bureauerne. Det betyder altså, at Eurovisionen i dette tilfælde ikke er vehikel for billedbureauerne og dermed heller ikke kan lægge pres på dem gennem redaktionelle dispositioner.
- 2) Newsstar. Dette er et computerprogram som bl.a. anvendes til at søge efter baggrundsinformation fra European newswire samt tekstmateriale fra nyheds- og billedbureauerne (Reuter, AP osv). Newsstar erstatter den "tikkende" telefax. Der kan søges tilbage (30 dage tilbage). Programmet skaber stor fleksibilitet i anvendelse af forskellig baggrundsinformation. Det er en "ustruktureret" form for søgning. Journalisten kan typisk søge på ord i et antal databaser, som han eller hun selv vælger fra menuen. Dette betyder formentlig, at de private bureauer opnår større synlighed, fremfor de mere generiske informationskilder.

3) Nye digitale kameraer og komprimeringsteknologier. Denne teknologi indebærer, at det bliver teknisk langt lettere at sende reportere ud i marken og hjemtage reportager vha. satellit-telefoner. Metoden kan anvendes af alle aktørerne, herunder også potentielle piratfotografer eller freelance journalister. Alt andet lige betyder denne teknologi dog, at de forskellige alternative aktører får lettere spil. Det kræver ikke så meget forberedelse og organisation som tidligere at sende fra et givet sted i verden. Specielt aktører der satser på udelukkende på udenlandske begivenheder opstår der nye muligheder.

Figur 2 Proces fra billede til nyhed hos TVA

Figur 2 viser simplificeret arbejdsgangen når det drejer sig om modtagelse af nyheder fra nyhedsbureauer. Arbejdsgangen er således¹:

- EVN, AP, WTN mm. sender nyhedspakker periodisk på faste tidspunkter i døgnet.
- I teknisk afdeling har man flere båndmaskiner kørende, som optager disse nyhedspakker på video bånd. Disse bliver manuelt dateret og tidsstemplet og lagt på hylder (lager).
- Disse video bånd bliver manuelt flyttet til nyhedsredaktionen for at blive redigeret.
- Det færdig redigerede bånd bliver sendt til udsendelse og samtidig bliver dette og rå båndet arkiveret.

¹ Dette beskriver processen i store træk. Der kan være nogle detaljer, som ikke helt passer .

Som det ses af figuren har nyhedsredaktionen samtidigt med denne proces mulighed for (gennem newsstar) at holde sig orienteret om emnerne og noget baggrundsinformation om de billeder som modtages.

Indtryk fra observationsstudiet i DR

I forbindelse med tilrettelæggelsen af denne artikel gennemførte vi et observationsstudium ved Tv-avisen på Danmarks Radio, hvor vi forsøgte at observere journalisternes arbejde med EVN. Der var tale om deltagende observation, hvor vi kunne deltage en smule i produktionen og samtidig diskutere arbejdet med journalister og teknikere. Observationsstudiet havde til formål at illustrere og bekræfte nogle af de førnævnte teoretiske diskussioner om specialisering.

Generelt fik vi bekræftet antagelsen om, at man bør nærme sig spørgsmålet om specialisering ud fra forskellige synsvinkler. Fra vores samtaler og interview med journalisterne og udenrigsredaktøren på Tv-avisen fremgik det for det første, at der i dag stilles store journalistiske krav til vurdering af kvaliteten og karakteren af de enkelte indslag. Man kan næppe tale om, at indslagene reelt er bestilt og udviklet i en kollektiv proces gennem nyhedskonferencer i løbet af dagen. Langt snarere er det nyhedsredaktøren, der foretager en række hurtige beslutninger om, hvad der lægges ud på nettet. Dernæst bearbejder de vagthavende journalister materialet

En stor del af journalistens arbejde med EVN består således i at overvåge og kvalitetsvurdere billedstrømmen. Den ansvarlige journalist har en vagt på 13 timer og nyhedsredaktøren i Oslo en vagt på 18 timer bl.a. for at sikre kontinuitet, beslutsomhed og troværdighed. Journalistens kendskab til nyhedsstrømmen generelt og kendskabet til de enkelte bureaux stil og lødighed mere specifikt forekommer helt afgørende som redskab til at sikre nyhedernes kvalitet. Anvendelsen af journalistens viden og erfaring er på den ene side et forhold, der muliggør større specialisering i nyhedsbilledet, men er klart også en barriere for yderligere disintegration. Forretningsmæssige relationer til perifere bureauer vil have vanskeligt ved at udvikle sig, fordi journalisten formentlig vil koncentrere sin indsats om de kendte stationer og bureauer, som nyder anseelse. Det skal også nævnes, at DR har opsagt sin kontrakt med Reuter, fordi kvaliteten ikke var passende. Desuden anvendes kun meget sjældent indslag fra freelancefotografer.

Således kan vi konkludere, at der er væsentlige journalistiske barrierer for yderligere disintegration på grund af informations- og troværdighedsproblemet. Det vil være forbundet med

betydelige omkostninger for perifere aktører at løse disse problemer vis-a-vis DR. Men omvendt fik vi et klart indtryk af, at der er grænser for Eurovisionens kapacitet. Eurovisionen magter ikke at dække hverken hele verden eller hele Europa, og de mere specialiserede kommercielle bureauer har nogle indlysende stordrifts- og kvalitetsfordele på visse markeder, f.eks. Rusland. Ligeledes fungerer samarbejdet ikke lige godt med alle radiofonier. Der er som sagt også en udvikling i gang bilateralt, hvor man handler billedmateriale med hinanden gennem kommercielle selskaber. For eksempel har ZDF i Tyskland oprettet et sådant kommercielt selskab. Derfor udvikler der sig uundgåeligt en vis disintegration.

Der er altså kræfter, som virker mod hinanden, disintegration og re-integration. Det synes i voksende grad at være afgørende for Eurovisionen, at kunne systematisere de forskellige aktiviteter for undgå de negative sider ved specialisering, dvs. opnå og sikre den ønskede kvalitet inden for medielovens rammer, uden at forfalde til kontraktovervågning.

Kulturpolitiske betragtninger

Der knytter sig tydeligvis en række kulturpolitiske problemer til den anførte udvikling med voksende specialisering mellem service udbydere.

Det væsentligste er vel, at public service stationerne i mindre grad får kontrol med billedmaterialet end hidtil. Derved bliver den nationale referenceramme for udveksling af internationale nyheder mindre klar, både for medarbejderne og brugerne af mediet. Udvekslingen af billedmaterialet vil være mindre præget af de daglige nyhedskonferencer, newseditor vil få en stærkere position og de kommercielle bureauer vil blive mere anvendt.

På grund af afstanden mellem aktørerne kan det blive sværere for journalisterne at vurdere kvaliteten af et indslag. Derved bliver det sværere for public servicestationerne at sikre den redaktionelle profil, som jo er snævert knyttet til medielovens krav om alsidighed og upartiskhed. Vores tolkning er, at dette generelt vil føre til, at public service stationerne i langt højere grad end tidligere må tænke og handle systemisk og interaktivt, dvs. på tværs af forskellige medieudbydere, for at sikre kvaliteten og referencerammen. Der vil blive mere brug for at tilrettelægge tværgående strategier og formulere en fælles ramme på tværs af organisationer og bureauer end hidtil for at gøre opmærksom på mulige kvalitets- og informationsproblemer. Systemisk og interaktiv policy kan muligvis føre til en vis re-integration, fordi det vil øge omkostningerne ved specialisering – dvs. øge informations- og troværdighedsproblemet for perifere aktører. Ligeledes bliver der problemer med

erfaringsdannelse for aktører, der står uden for fællesskabet. Generelt vil man formentlig skulle operere på fronter:

- a) Inddrage nogle af de bedste kommercielle bureauer i udviklingskontrakter og udvikle den interne infrastruktur i EVN, således at denne bliver dagsordensættende. Samtidig må hver enkelt radiofoni gøre noget på den journalistiske side for at sikre den redaktionelle bearbejdning.
- b) Målrette støtten til Østeuropæiske public service stationer og udvikle bedre mekanismer til udveksling af billeder i Asien og Afrika, herunder udsendelse af reportere, brug af miniudstyr, satellittelefon osv. samt redaktionelt samarbejde herom mellem public service kanalerne.

Konklusion

I denne artikel har vi drøftet, om den teknologiske udvikling vil føre til yderligere specialisering inden for udveksling og handel med billeder til tv-nyheder. På den ene side er der klare tendenser i retning af en uddybet arbejdsdeling mellem public service broadcastere og kommercielle bureauer. Men samtidig er der klare barrierer for øge specialisering. Specialisering kan medføre øgede omkostninger til løsning af informations- og troværdighedsproblemer for de deltagende aktører. Referencerammen for nyhedsstrømmen kan blive mindre tydelig. Dette kan skabe meget påtrængende problemer for public service broadcastere i Danmark, der skal overholde lovens rammer om upartiskhed og alsidighed. Kontrakter og kontraktovervågning kan være en måde at løse problemerne på, men er ligeledes forbundet med store omkostninger. Mere sandsynligt er det, at public service broadcasterne vil udvikle systemisk og interaktiv policy for at sikre kvalitet og troværdighed og at denne policy vil medføre en vis re-integration og et tættere samarbejde mellem public service broadcastere og de store kommercielle bureauer.

Referencer

- Barras, R. (1986). "Towards a theory of innovation in services." In *Research Policy* 15 (1986) pp. 161-173.
- Barras, R. (1990). "Interactive innovation in financial and business services: The vanguard of the service revolution. In *Research Policy* 19 (1990) pp. 215-237.
- Bowen, D. & Youngdahl, W. (1998). "'Lean' Service: In Defence of a Production-Line Approach." In *Proceedings from the 5th International research seminar in service management: Marketing, Strategy, Economics, Operations and Human Resources: Insights on Service Activities*. pp. 118-132.

Dosi, G. et al. (eds.) (1988). *Technical Change and Economic Theory*. London: Pinter Publishers.

Eurostat (1995). *Report of the Eurostat Pilot Project to Investigate the Possibilities to Measure Innovation in the Service Sectors*. Luxembourg: Eurostat.

Evangelista, R. & Sirilli, G. (1995). 'Measuring innovation in services.' In *Research Evaluation*, vol 5, no. 3, December 1995, pp 207-215.

Evangelista, R. & Sirilli, G. (1998). 'Technological Innovation in Services and Manufacturing: Results from Italian surveys.' Paper presented at the Conceptualising and Measuring Services Innovation Workshop, CRIC, University of Manchester, 20-21 May 1998.

Freeman, Chr. and Perez, C. (1988). "Structural crises of adjustment," in Dosi et al. (1988).

Fuglsang, L. & Fussing-Jensen, Chr. "Representation problems in service innovation – Comments based on a survey". Paper presented at the 5th International Research Seminar in Service Management, La Londe les Maures, France, May 26th to 29th, 1998.

Guile, B. R. & Quinn, J. B. (eds) (1988). *Technology in Services. Policies for growth, Trade, and Employment*. Washington, D. C.: National Academy Press.

Kondratiev, N. D. (1935). "The Long Waves in Economic Life." *Review of Economic Statistics* 17 (1935): 105-115.

OECD (1992 og 1997): *OECD Proposed Guidelines for Collecting and Interpreting Technological Innovation Data – Oslo Manual*. Paris: OECD.

Piore, M. J. & Sabel, C. F. (1984). *The second industrial divide: possibilities for prosperity*. New York: Basic Books.

Schumpeter, J. (1939). *Business Cycles*. New York: Mcgraw-Hill

Starkey, K. & Barnatt, Chr. (1997). 'Flexible Specialization and the Reconfiguration of Television Production in the UK.' *Technology Analysis & Strategic Management*, Vol. 9, No. 3, 1997, pp. 271-286.